

Jinonický KURÝR

www.jinonickykuryr.cz

redakce@jinonickykuryr.cz

DUBEN 2016

Číslo 24

Ročník IV.

ZDARMA

MĚSÍČNÍK

JINONICKÝ ZÁMEČEK A JEHO HISTORICKÝ VODOVOD

Provoz Schwarzenberského zámku a později pivovaru vyžadoval velké množství vody. Ta byla dílem získávána z nivní zvodně, dílem z pramenu na Vidouli. Nivní pramen sytil dnes existující rybník u zámku. Pod ním, těsně pod jižním křídlem zámku ležel Pivovarský rybník, který byl využíván i k ledování. Odtud byla voda vedena do dodnes existujícího Jinonického rybníka a odtud vyzděnou štolou do Butovického rybníka (Jirásková, ústní sdělení na základě plánů ÚHA, 1997).

První zjištěná zpráva o vodovodu do Jinonic pochází z roku 1706. Tehdy byl ještě vodovod veden v dřevěných trubkách. Ve zprávách je opakovaně až do počátku 20. stol. zmiňován reservoir či vodojem. Křídlové prameny mívají nízké vydatnosti okolo 0,1-0,3 l/sec, takže je pravidlem pod

nimi budovat vodojemy. Jsou zachyceny na Hradním vodovodu (např. rybník Královská rezerva pod Hvězdou) i na Strahovském klášteře (nádrž v Rajském dvoře). Někdy je další rezervoár (cisterna) vybudována jak pod pramenem, tak i v objektu.

V roce 1799 bylo navrženo, aby byl vodovod rekonstruován hornickým způsobem. Podle účtů z Pražského hradu (Archiv Pražského hradu, složka Dienebier) víme, že takováto úprava byla i u nepoměrně kratších stok či štol velmi nákladná - vždyť celková délka vodovodu z Vidoule je asi 1 km. Na druhou stranu se jednalo o prosperující panství, které mělo vlastní cihelnu, kamenolom i vápenku. Nevýhodou dřevěných trub byly časté opravy a nutnost výměny každých 20-30 let. Během této doby bylo nutné nosit vodu odjinud, což způsobovalo odstavení výroby. Naproti tomu při pravidelném čištění byly vodovodní stoky velmi spolehlivé. Obvykle se jednalo o 80-100 cm široké stoky o výšce 120 cm i méně. Dno bylo tvořeno ostrě pálenými cihlami se stružkou uprostřed. Stěny bývaly do dvou třetin výšky kamenné, klenba byla vyzděna z cihel. V českých zemích se tento typ stok dělal poměrně běžně od roku 1550 a v tereziánské době byl již velmi rozšířený.

K vybudování podzemního přivaděče po roce 1799 pravděpodobně došlo, i když nevíme kdy. Svědčí o tom mj. dopis rolníka

V. Vlasáka z roku 1885, který žádá na řediteli statku náhradu za to, že se stoka na Hutmance protrhla a vody mu odnesly část pole. V odpovědi se hovoří o průtrži vody ze štolky. Statek odmítá zodpovědnost za škody, nicméně nabízí možnost odvozu půdy a kompostu na spravení pole. V roce 1905 byl vodovod odstaven a postupně zapomenut. Při budování komunikace Na pomezí byl zahrnut mnoha metry navážek a dnes je neznámý. Při ohledání sklepů v Jinonickém zámku nebylo nalezeno vyústění vodovodu.

V archivních textech je Jinonický zámek uváděn jako „Wasserschloss“. Prostor pod zámekem, v místech bývalého Pivovarského rybníka, leží téměř v úrovni hladiny horního rybníka. To nabízí možnost fortifikace i určitou pravděpodobnost, že spodní část zámku byla ve skutečnosti středověkou či renezanční vodní tvrzí. Podle historického plánu (Archiv v Českém Krumlově, č. 1646) byly přepadové vody ze zámku i od kašny svedeny do dvou kanálků podcházejících spodní křídlo zámku a odtud do Pivovarského rybníka. Osám těchto kanálků odpovídá i zvlhčení zdiva ve spodní části dvora. Je pravděpodobné, že oba kanálky dodnes drenují spodní vody zámku a bude proto výhodné je nalézt, vyčistit a rekonstruovat.

Václav Cílek

OZNÁMENÍ REDAKCE

Vážení čtenáři a příznivci Jinonického Kurýra, omlouváme se vám za pauzu ve vydávání, nicméně byl to čas potřebný k tomu, abychom sesumírovali činnost Kurýra za celou dobu jeho tříleté existence a vyřešili, jakým směrem se budeme nadále ubírat. Nejen my totiž vidíme v Jinonickém Kurýrovi velký přínos pro celý náš region a byla by škoda, celý projekt ukončit.

Jak jistě víte, Jinonický Kurýr je živ z reklamy, nicméně schopnost včas platit je pro některé inzerenty neznámé slovo a vzhledem k našemu přežívání z měsíce na měsíc, je pro nás byt i měsíční zpoždění v platbě naprosto

likvidační. Především z tohoto důvodu jsme se rozhodli, že Jinonický Kurýr bude muset být brzy zpoplatněn symbolickou částkou a bude ho možné zakoupit na místech, která budou včas zveřejněna. Časem zvažujeme i digitální distribuci do mobilů, tabletů a počítačů. Je to rozhodnutí, které bylo dlouho zvažováno, avšak distribuce do každé schránky, která byla realizována členy redakce, není již v našich silách.

Doufáme tedy, že nám i nadále zachováte vaši přízeň a pomůžete Jinonickému Kurýru fungovat i v následujících letech.

Vaše redakce

U BŮČKA
restaurace

Rozvoz jídel zdarma
pondělí – pátek
10 - 14 hodin

Rezervace na Tel.: 737 780 745

Jinonický zámek
www.restauraceubucka.cz

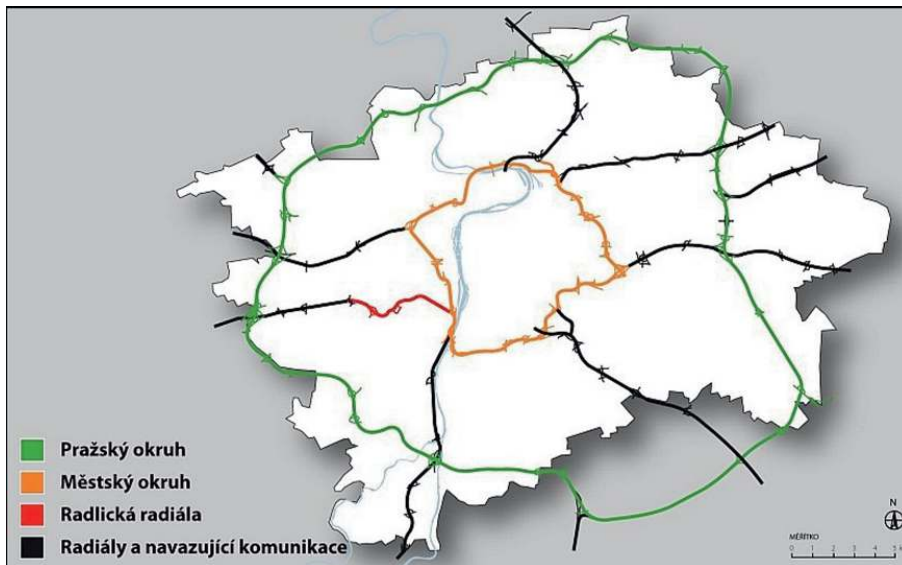
Barvy Jinonice

20% **Sleva na celý sortiment**

5 Let v Jinonicích!
Malé výročí, ale velká sleva pro čtenáře Jinonického Kurýra

Color Pod vodovodem 4, 158 00 Praha 5 - Jinonice
tel.: +420 777 715 809, e-mail: info@icolor.cz, www.icolor.cz

PRŮZKUMNÁ ŠTOLA RADLICKÉ RADIÁLY

Blanka je hotová, stavba trasy metra D má problém s pozemky, pozornost magistrátu se tak obrací k jiné velké dopravní stavbě, která se intenzivně připravuje. Pod metropolí se chystá další velký městský tunel.

Tuneláři ze společnosti Subterra dokončili práce na průzkumné štolě budované pro uvažovanou dostavbu Radlické radiály, jejíž velká část bude vedena pod zemí. Radiála bude spojnici Pražského a Městského okruhu. Pět a půl kilometru dlouhá komunikace spojí dálnici vedoucí od Plzně, která nyní končí na křižovatce v Bucharově ulici ve Stodůlkách, s novou křižovatkou, která vznikne u podjezdu na Zlíchově. Skoro polovina její trasy povede v podzemí, a to hloubenými tunely Butovice a Jinonice, tunel Radlice bude ražený. Součástí stavby je i pět mimoúrovňových křižovatek.

Kvůli tunelům předchází stavbě náročný geologický průzkum, který má prověřit podmínky trasy radiály. „Při dosavadním průzkumu se neobjevily žádné zásadní skutečnosti, které by si vynutily změnu zamýšleného trasování ra-

diály včetně všech plánovaných tunelových staveb,“ uvedl Jan Panuška ze společnosti Subterra, která má práce na starosti. Radlická radiála by měla navazovat na konec, resp. začátek Rozvadovské spojky.

I když je štola už hotová, průzkum dále pokračuje. „Navrhli jsme, že by bylo vhodné provést průzkumné práce i v části druhého tubusu,“ přiblížil další postup Panuška. Radlická radiála má v budoucnu převzít část dopravního zatížení zejména z Radlické, Plzeňské a ulice K Barrandovu. Ulevit má i Strakonické, tedy místu, kde se nejvíce zhoršila doprava po otevření tunelu Blanka. Průzkumná štola, která bude v budoucnu součástí jednoho z tubusů tunelu, zatím přišla magistrát zhruba na sto dvacet milionů korun. Podle náměstka pro dopravu Petra Dolínka má radiála ze všech plánovaných velkých dopravních investic nejbliže k realizaci. Termíny, kdy by se mohlo začít stavět nebo do kdy by mělo být hotovo, zatím ale nebyly stanoveny.

Robert Oppelt, Metro.cz

Z DOPISŮ ČTENÁŘŮ

Zdravím redakci Jinonického Kurýra.

Stejně jako vám i mě také moc záleží na hezkém prostředí v Jinonicích a okolí. Bydlím v „Prokopáku“ a denně procházím kolem této hrůzy: Nachází se tam od prosince 2015. Křižovatka ul. K Nové vsi a V Nové vsi. Zahrádkáři Pod Majerovic (Malé Emauzy) vyvezli plný kontejner odpadu a zanedlouho se tam objevila červená spoušť. Stoupajíc po staré rozbité betonárce, sbírám odpadky z nakoupeného zboží v Albertu a v Galerii a říkám si – jak jsme to vychovali naše potomky? Nebo čím to je, že některým je jedno, že lahve, obaly a plechovky se nerozloží v křoví a budou muset přijít ochotné ruce, které je vyloví a odnesou do dalekého kontejneru. Co alespoň přidat odpadkový koš na tuto cestu? Je to jediná přístupová cesta pro výletníky směřující do jinak krásného Prokopského údolí z Nových Butovic. Můžete-li, přepošlete tuto zprávu na příslušné oddělení Městského úřadu, asi máte již zkušenost kam, co a jak.

S pozdravem Jarmila Makásková

INZERCE

VESTAVĚNÉ SKŘÍNĚ | ŠATNY | NÁBYTEK NA MÍRU

- RODINNÁ FIRMA S 15-TI LETOU TRADICÍ
- KRÁTKÉ DODACÍ LHŮTY DÍKY VLASTNÍ VÝROBĚ
- GRAFICKÝ NÁVRH + KALKULACE ZDARMA
- JEDNODUCHÝ 3D ON-LINE NÁVRHÁŘ NA STRÁNKÁCH

Na všechny druhy
vestavěného nábytku

SLEVA

33%

STAKO NÁBYTEK NA MÍRU S. R. O.

stako@stako.cz, www.stako.cz

PŘEDVÁDĚCÍ STUDIA:

PRAHA 5 – KOŠÍŘE, PLZEŇSKÁ 255/163, TEL.: 257 212 414

PRAHA 7 – HOLEŠOVICE, ARGENTINSKÁ 6, TEL.: 220 876 807

www.stako.cz

stako@stako.cz

VRAŽDA A HROMADNÝ HROB PŘÍSLUŠNÍKŮ 1. DIVIZE ROA V JINONICÍCH

Už od dětství jsem slyšel od svého otce, že v Jinonicích (v době okupace: něm. NINONITZ XVII.) pod skálou na Vidoulicích je hromadný hrob s vlasovci, které tam na konci 2. světové války popravili rudoarmějci. Díky komunistickému upravování dějin pro mě v té době byli vlasovci jen zrádci Sovětského svazu a později i německé armády.

Postupem času, díky svobodnému přístupu k informacím a díky knihám pplk. Stanislava Auského, jsem logicky svůj názor na východoevropské dobrovolnické jednotky začal měnit, zejména pak na samotnou Ruskou osvobozenickou armádu – ROA, která byla v době druhé světové války sestavena generálem Vlasovem z ruských zajatců, kteří byli ochotni na straně nacistického Německa bojovat proti stalinistickému režimu v Sovětském svazu.

Komité pro osvobození národů Ruska (tzv. KONR) byl ustanoven 14. 11. 1944 v Praze a 28. 1. 1945 předal Hitler velení ozbrojených jednotek komitétu – ROA – gen. Vlasovovi. Jednotka byla nasazena pouze jednou a to na východní frontě na Odře, záračný zlom však nepřinesla a ani přinést nemohla. Dle odhadů mohl generál Vlasov původně získat až 900 000 vojáků pro ROA a i významněji přispět k bojům, ale nechuť Hitlera ke vzniku těchto jednotek a kruté chování Němců odradil jak obyvatele, tak i zajaté ruské vojáky od spolupráce s nacisty.

K panu pplk. Auskému bych rád uvedl: Stanislav A. Auský pocházel z rodiny československého důstojníka a legionáře, narodil se v roce 1922 na Slovensku a do roku 1938 žil v Mukačevu na Podkarpatské Rusi. Po násilném odtržení nejvýchodnějšího území republiky v roce 1939 byl evakuován do Čech. V květnu 1945 se stal průvodcem průzkumné čety 2. pluku 1. divize Ruské osvobozenické armády generála Vlasova. S ní se dostal do Jinonic, kde se účastnil bojů proti německým okupantům v Praze a zažil i následný ústup do jižních Čech a na západ. Dlouhodobě se věnoval historii a sběru předmětů ruských a ukrajinských dobrovolnických skupin, zejména kozáků. Na toto téma také publikoval několik knih – „Vojenská generála Vlasova v Čechách“ (poprvé v exilu 1980, v Česku 1992 a 1996), „Kozáci“ (1999), „Dobrovolníci, evropská politika a druhá světová válka“ (2002), „Kozáctvo: Poslední nástup a zánik“ (2003). Po roce 1990 žil trvale v Praze, zemřel v roce 2010.

Pro jednotky pod vedením generála Vlasova se vžilo označení vlasovci. Bylo povoleno sestavit celkem

pět divizí ROA za pomoci reichsführera Heinricha Himmlera a to i přes počáteční odmítavé postoje samotného Hitlera. Konečnicí šlo o podlidi (Slovany) a neodpovídalo to ani oficiální německé propagandě. Jenže díky vývoji na frontě se tento postoj změnil, zejména když generálové na frontách viděli zapojení dobrovolníků zcela jinak. Viz další dobrovolné útvary ze Sovětského území: Gruzie, Kubáň, kubáňští kozáci, Arménie, Kavkaz, Terek, terečtí kozáci, povolžští Tataři. Nakonec došlo k sestavení pouze dvou divizí ROA o celkovém počtu cca 50.000 mužů. Díky shorení archivu ROA generála Vlasova ve vlaku u Karlových Varů nejsou celkové počty a jména vojáků dodnes přesně známa.

Z dostupných zdrojů je zřejmé, že na konci války se na území Čech nacházely obě dvě divize ROA, kdy 1. divize byla usídlena po svém pře-

stupu 5. 5. 1945. V této době měli ještě dostatek času přestoupit ke spojeneckým jednotkám, přesto se rozhodli podpořit Čechy v boji proti Němcům.

V Praze povstalci čelili kromě místních jednotek útvarům, které se stahovaly k Praze s cílem vytvořit z města Pevnost Praha – šlo o útvary: německé jednotky SS plk. Kleina od Benešova a Sedlčan, bojová skupina plk. SS Jürchela, 4. a 5. tanková skupina pluku SS DF od Drážďan a Litoměřic, a ze tří dalších stran blíže neurčené německé útvary sloučené z dříve rozprášených samostatných útvarů.

Rád bych zdůraznil, že obránci Prahy neměli k dispozici žádnou těžkou bojovou techniku. Vlasovců bylo na 20 000 mužů, použili k jejich podpoře svůj tankový oddíl v prostoru Velké Chuchle a dělostřelecký oddíl v Jinonicích. Dobytím letiště Ruzyně znemožnili Němcům použít letectvo k bombardování Prahy a jiným leteckým úderům. Z působení ROA v Praze při květnovém povstání je jasné, že toho, co svým vojenským zásahem dokázala, není málo. Z přímých bojů měla ROA cca 300 zabítých mužů. V jejich moci se ocitly Jinonice, Ruzyně, Smíchov, část Malé Strany, Břevnov, část Vinohrad, Vršovic a Pankráce i většina předměstí na západním okraji města. Především se podařilo zabránit mnohem většímu krveprolití, které by nastalo, kdyby zůstali

NÁSTUP JEDNOTKY VLASOVců V ROCE 1944, VIZ ZNAK NA PAŽI.

neutrální. Američané sice mohli Prahu osvobodit, měli tu už i své průzkumné jednotky, ale zastavily je dohody s Rusy. Jednotky 1. divize ROA na sebe vázaly početné německé jednotky a tím napomohly k obraně důležitých opěrných bodů v centru města. Svým postupem vyvolaly u Němců chaos a znemožnily tak rychlou likvidaci povstání a následně německá zvěrstva, ke kterým došlo jinde v Praze, např. na Masarykově nádraží, na Pankráci, v Krči.

Pražané vlasovcům přinejmenším vděčí za to, že povstání nebylo Němci krvavě potlačeno a nedošlo ke zničení historického centra Prahy. Konkrétně, co se týče Jinonic, šlo o přímou ochranu jejich obyvatel, kde štáb ROA sídlil a jednal s Českou národní radou vedenou komunistou Josefem Smrkovským ve Waltrovce. Dne 7. 5. 1945 toto politické uskupení ukončilo spolupráci s vlasovci a proto generál Vlasov s Buňčenkem vydali rozkaz k ústupu z Prahy a k přesunu k americkým jednotkám.

Pan Josef Fryč ze Suchomast vzpomíná na jednotky vlasovců a jejich generála v dobrém, ve svých vzpomínkách uvádí, že si dopisoval s 16letým příslušníkem ROA po jeho odvezení do Sovětského svazu ještě půl roku po válce. V posledním dopisu chlapec uváděl, že čekají na deportaci na Sibiř a potom se již nikdy neozval. Dvoumetrový generál Vlasov často chodil po obci sám, i když v okolních lesích po něm již pátrali příslušníci NKVD a jednotky partyzánů pod sovětským velením s cílem jej jako zrádce zajmout. Obyvatelé neznají, jakým způsobem byli vlasovci k bojům o Prahu vyzváni, vědí ale, že jakmile Praha začala v rozhlasovém vysílání žádat o pomoc, skočili vlasovci na koně a okamžitě vyrazili pomáhat, bylo to

neutrální. Američané sice mohli Prahu osvobodit, měli tu už i své průzkumné jednotky, ale zastavily je dohody s Rusy. Jednotky 1. divize ROA na sebe vázaly početné německé jednotky a tím napomohly k obraně důležitých opěrných bodů v centru města. Svým postupem vyvolaly u Němců chaos a znemožnily tak rychlou likvidaci povstání a následně německá zvěrstva, ke kterým došlo jinde v Praze, např. na Masarykově nádraží, na Pankráci, v Krči.

Pražané vlasovcům přinejmenším vděčí za to, že povstání nebylo Němci krvavě potlačeno a nedošlo ke zničení historického centra Prahy. Konkrétně, co se týče Jinonic, šlo o přímou ochranu jejich obyvatel, kde štáb ROA sídlil a jednal s Českou národní radou vedenou komunistou Josefem Smrkovským ve Waltrovce. Dne 7. 5. 1945 toto politické uskupení ukončilo spolupráci s vlasovci a proto generál Vlasov s Buňčenkem vydali rozkaz k ústupu z Prahy a k přesunu k americkým jednotkám.

Jiří Štěpina

Pokračování v příštím čísle.

NALIJME SI ČISTÉHO VÍNA

Několik lidí se mě při nákupu vína ve vinotéce dotazovalo na nový vinařský zákon, který tiše prošel ve vládě a který výrazně omezuje prodej sudového vína.

Jeho původní návrh i díky druhé největší petici v historii ČR byl zamítnut. Tak přišel nový, „ještě lepší“. O co tedy jde? Jednoduše o lobby. Nový zákon povoluje prodej sudového vína v 50litrových KEG obalech (standardní sud) pouze výrobcům vína s vlastní sítí prodejen/vinoték. Takové jsou pouze tři. Ostatní prodejní místa mohou vína prodávat pouze v desetilitrových bag-in-boxech, tedy ne znovu naplnitelných obalech. Tento zákon tedy (kromě dalších dopadů) nesmyslně Českou republiku ekologicky zatíží v řádech milionu kusů jednorázových obalů, kde vnitřkem není nic jiného než alobal! Jen naše Vinotéka by jich vyprodukovala cca deset tisíc kusů za rok.

Pokud mělo být cílem zákona zabránit podvodům s vínem, tak jsem přesvědčený o tom, že se tento zákon zcela mine účinkem. Ano, je zde skupinka lumpů a podvodníků. Ze zkušenosti mohu potvrdit, že některé vzorky vín, které dostanu k přechutnání a podle kterých se rozhodnu, zda dané víno budu nebo neproduovat jsou, mírně řečeno, špatné. Místo toho, aby stát zpřísnil kontroly kvality vína, vymyslí si nový zákon, který postihne i ty poctivé prodejce, na které nanese novou byrokracii, a navíc posílí u veřejnosti pocit, že všichni jsou darebáci. Jedinou možností vinoték k zachování prodeje sudového vína by bylo prodat svůj podnik nějakému velkému vinařství a prodávat pouze jeho vína. Toto jako řešení odmítám. Neznám jediné vinařství, které má všechna vína lepší než ostatní a ctím možnost výběru. Vinotéku jsme otevřeli s cílem nabízet ta nejlepší vína z celé Moravy a podporovat

malé vinaře s dobrým sudovým vínem. Rozpoutání mediální kampaně, že většina moravských vinařů a dodavatelů sudových vín pančují víno způsobilo „nedůvěru“ mezi zákazníky a ti, kdo na to vedle provozovatelů vinoték doplatí nejvíce, jsou právě zákazníci a malí moravští vinaři. Naopak na tom vydělávají velké vinařské firmy, které prodávají levné a o nic kvalitnější láhvové víno v obchodních řetězcích. A ti se o tento diskriminační zákon, „překvapivě“, zasazují.

Zásadní problém je v tom, že stát nedokáže potrestat podvodníky. Kdyby to dělal, žádný speciální zákon bychom nepotřebovali a nemuseli bychom se dohadovat o jeho podobě.

Přes všechny tyto lobbistické snahy jsme rozšířili počet sudových vín ze čtrnácti na osmnáct. Aby si každý mohl vybrat. Mám prostě rád kvalitní vína. Jak sudová, tak lahvová.

Když někdo pančuje víno, je to podvod. A za to se už za Karla IV. máchalo ve Vltavě. Já bych je máchal v tom víně. Škoda vody.

Tak uvidíme, jestli bude ve víně pořad pravda...

Martin Rys, Vinotéka Matěj

KONEČNÁ LINKY Č.128 (V TÉ DOBĚ JIŽ AUTOBUSU) U JINONICKÉ SOKOLOVNY, ROK 1980. FOTO ZASLAL JIŘÍ KALAŠ.

TIRÁŽ

JINONICKÝ KURÝR

ČÍSLO 24, ROČNÍK IV.

ŠÉFREDAKTOR

SVATOPLUK BARTOŇ

ZÁSTUPCE ŠÉFREDAKTORA,

GRAFICKÁ ÚPRAVA

MARTIN JAROLÍMEK

EDITOR

MILAN LOUCKÝ

KOREKTURA

JANA TATEROVÁ

ODBOBNÝ PORADCE

JIŘÍ ŠTĚPINA

BLOGGER

JAN RYS

SPORTOVNÍ REDAKTOR

LUBOR MÍREK

SPRÁVA WEBU

ONDŘEJ BÁLINT

ADRESA REDAKCE

ZÁLUSKÉ 94/49

PRAHA 5 – JINONICE

158 00

KONTAKT

redakce@jinonickykuryr.cz

dopisy@jinonickykuryr.cz

608 745 433

608 806 202

 JINONICE LIVE

YDAVATEL

SVATOPLUK BARTOŇ B+B

PRAHA 5, ZÁLUSKÉ 94/49

PSČ 15800

IČO 40850226

Vychází v nákladu

4 500 ks měsíčně.

Roznášeno do:

3 150 doručovacích adres

1 350 firem v regionu

NA NIŽE UVEDENÉM ÚČTU
PŘIJÍMÁME DOBROVOLNÉ FINANČNÍ
PŘÍSPĚVKY URČENÉ K PODPŮŘE
JINONICKÉHO KURÝRA

BANKOVNÍ SPOJENÍ

2400410577 / 2010

FIO BANKA

Otištěné názory se nemusí shodovat se stanoviskem redakce. Za obsahovou správnost příspěvků ručí autor příspěvku.

MK ČR E 21243